

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	5	8	8	4
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	4
---	---	---	---

**Master of Arts (Sociology) 4th Semester
(2056)**

SOCIAL PROBLEMS

Paper : SOC-O-942 (In all Mediums)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :- Attempt **five** questions in all including Q. No. 1 which is compulsory and selecting **one** question from each unit.

1. Answer all the following in about **30-35** words each:

- (1) Assumptions of Social Problem.
- (2) Symbolic Interactionist Perspective on Social Problems.
- (3) Pedophilia.
- (4) Embezzlement.
- (5) Two causes of dowry.
- (6) Alcoholism.
- (7) Voluntary unemployment.
- (8) Who is a Refugee?
- (9) Healthcare Disparities.
- (10) Two problems of Divyangjan (Differently Abled).

10×2=20

UNIT-I

2. Discuss subjective definition and objective conditions of social problem with examples. 15
3. Define Social Problem. Discuss the features of Functionalist Perspective on Social Problems. 15

UNIT-II

4. To what extent Dowry Prohibition Act has been able to minimize dowry in India? 15
5. What is food insecurity? What are the causes of food insecurity in India? 15

UNIT-III

6. Define Digital Addiction. Do you think there is overuse of social media which is causing social problems? 15
7. Discuss poverty as a socio-economic and structural problem. 15

UNIT-IV

8. Discuss various problems faced by Elderly in India. Suggest some steps for helping the elderly. 15
9. What are the different types of violence against women? 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1 (जो कि अनिवार्य है) सहित कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दें और प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनें।

1. निम्नलिखित सभी प्रश्नों के उत्तर लगभग 30-35 शब्दों में दीजिए:

- (1) सामाजिक समस्या की मान्यताएँ।
- (2) सामाजिक समस्याओं पर प्रतीकात्मक अंतःक्रियावादी परिप्रेक्ष्य।
- (3) बाल यौन शोषण।
- (4) ग़बन।
- (5) दहेज के दो कारण।
- (6) शराबखोरी।
- (7) स्वैच्छिक बेरोजगारी।
- (8) शरणार्थी कौन है?
- (9) स्वास्थ्य सेवा में असमानताएँ।
- (10) दिव्यांगजनों की दो समस्याएँ (Differently Abled)।

10×2=20

यूनिट-1

2. उदाहरणों सहित सामाजिक समस्या की व्यक्तिपरक परिभाषा और वस्तुनिष्ठ स्थितियों पर चर्चा कीजिए। 15
3. सामाजिक समस्या को परिभाषित कीजिए। सामाजिक समस्याओं पर कार्यात्मकवादी परिप्रेक्ष्य की विशेषताओं पर चर्चा कीजिए। 15

यूनिट-II

4. भारत में दहेज निषेध अधिनियम दहेज को कम करने में किस हद तक सक्षम रहा है? 15
5. खाद्य असुरक्षा क्या है? भारत में खाद्य असुरक्षा के क्या कारण हैं? 15

यूनिट-III

6. डिजिटल व्यसन को परिभाषित कीजिए। क्या आपको लगता है कि सोशल मीडिया का अत्यधिक उपयोग सामाजिक समस्याओं का कारण बन रहा है? 15
7. गरीबी की एक सामाजिक-आर्थिक और संरचनात्मक समस्या के रूप में चर्चा कीजिए। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਮੈਂ ਬੁਯੁਗੋਂ ਦੁਵਰਾ ਸਾਮਨਾ ਕੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਮਿਨਨ ਸਮਸਯਾਓਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਜਿਏ। ਬੁਯੁਗੋਂ ਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਕੇ ਲਿਏ ਕੁਝ ਉਪਾਯ ਸੁਝਾਝਏ। 15

9. ਸਹਿਲਾਓਂ ਕੇ ਵਿਰੁਢੁ ਹਿੰਸਾ ਕੇ ਵਿਮਿਨਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਯਾ ਹੈ? 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(1) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ।

(2) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ।

(3) ਪੀਡੋਫਿਲਿਆ।

(4) ਗਬਨ।

(5) ਦਾਜ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ।

(6) ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ।

(7) ਸਵੈਇੱਛਤ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ।

(8) ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਕੌਣ ਹੈ ?

(9) ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ।

(10) ਦਿਵਯਾਂਗਜਨ (ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
3. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਾਜ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ? 15
5. ਭੋਜਨ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਡਿਜੀਟਲ ਲਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ? 15
7. ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਸੁਝਾਓ। 15
9. ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 15